APKLAUSOS APIE GALIMAS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO SRITIS MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE REZULTATAI

Molėtų rajono savivaldybės Viešųjų ryšių ir informatikos skyrius, vykdydamas Molėtų rajono savivaldybės 2014–2016 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą (1.1. priemonė) ir siekdamas nustatyti gyventojų nuomonę apie savivaldybės veiklos sritis, kuriose yra didelė tikimybė pasireikšti korupcijai, savivaldybės interneto svetainėje atliko anoniminę gyventojų apklausą. Tyrimas vyko nuo 2015-11-16 iki 2015-12-20. Tyrime dalyvavo 70 respondentų (60 atsakė į visus, 10 – į dalį anketos klausimų). Apklausos būdas – savivaldybės interneto svetainėje buvo pateikta 14 klausimų su atsakymų variantais.

Pateikiant atsakymų variantus buvo sudaryta galimybė pasirinkti kelis atsakymus, todėl bendras atsakymų į klausimą skaičius didesnis, nei respondentų skaičius, o procentinė išraiška atspindi dažnesnį vieno ar kito atsakymo pasirinkimą.

1. Ar Molėtų rajone yra korupcijos apraiškų?

Atsakė: 61

Pasitaiko pavienių atvejų privačiose įmonėse (12)	19.7 %
Pasitaiko pavienių atvejų valstybės įstaigose (28)	45.9 %
Pasitaiko pavienių atvejų Savivaldybėje ir jos padaliniuose (39)	63.9 %
Korupcija įsigalėjusi visose viešojo administravimo srityse (13)	21.3 %
Korupcija įsigalėjusi visame privačiame versle (9)	14.8 %
Korupcijos rajone nėra (5)	8.2 %

2. Kokios priežastys leidžia plisti korupcijai?

Atsakė: 60

Visuomenės aktyvumo stoka užkertant kelią korupcijai (18)	30 %
Per maži pareigūnų, biudžetinių įstaigų ir valstybės tarnautojų atlyginimai (8)	13.3 %
Per daug biurokratizuotos viešosios paslaugos (34)	56.7 %
Per didelės pareigūnų ir valstybės tarnautojų galios (19)	31.7 %
Korupcijos faktus sunku įrodyti, netobuli teisės aktai (22)	36.7 %
Kita (įrašykite) (3)	5 %

Tekstiniai atsakymo variantai: Nebaudžiamumas; Giminystės ryšiai.

3. Kam tenka atsakomybė dėl korupcijos paplitimo?

Atsakė: 62

Visiems rajono gyventojams (23)	37.1 %
Pareigūnams ir valstybės tarnautojams (31)	50 %
Biudžetinių įstaigų darbuotojams (21)	33.9 %
Verslininkams (12)	19.4 %
Teisėsaugos institucijoms (13)	21 %
Politikams (18)	29 %

4. Kur daugiausiai korupcijos apraiškų?	
Atsakė: 64	
Teismuose (12)	18.8 %
Policijoje (7)	10.9 %
Medicinos įstaigose (33)	51.6 %
Savivaldybės administracijoje ir jos padaliniuose (31)	48.4 %
Žemėtvarkos įstaigose (31)	48.4 %
Mokesčių inspekcijoje (3)	4.7 %
Švietimo įstaigose (11)	17.2 %
Žiniasklaidoje (4)	6.3 %
Versle (12)	18.8 %

5. Iš kur sužinojote apie galimybę pranešti apie korupcijos atvejį?	
Atsakė: 60	
Spaudos (16)	26.7 %
Radijo ir televizijos (18)	30 %
Savivaldybės interneto svetainės (19)	31.7 %
Draugų ir pažįstamų (11)	18.3 %
Nežinote, kur pranešti (19)	31.7 %

6. Ar praneštumėte apie korupcijos atvejį?	
Atsakė: 63	
Būtinai praneščiau (16)	25.4 %
Nepraneščiau (10)	15.9 %
Ko gero praneščiau (35)	55.6 %
Man nerūpi (4)	6.3 %

7. Ar liudytumėte teisme prieš korumpuotą asmenį?	
Atsakė: 60	
Liudyčiau (20)	33.3 %
Neliudyčiau (12)	20 %
Galbūt liudyčiau (28)	46.7 %

8. Ar teko neoficialiai mokėti pareigūnui, valstybės tarnautojui, politikui, verslininkui?	
Atsakė: 61	
Pareigūnui (7)	11.5 %
Valstybės tarnautojui (22)	36.1 %
Politikui (5)	8.2 %
Verslininkui (6)	9.8 %
Neteko niekam mokėti neoficialiai (30)	49.2 %

9. Kokio lygio asmeniui teko mokėti neoficialiai, duoti dovanų, atsiskaityti už paslaugas? (jei ne - klausimą praleiskite)	
Atsakė: 33	
Vadovui (16)	48.5 %
Pavaduotojui (5)	15.2 %
Padalinio vadovui (10)	30.3 %
Eiliniam pareigūnui ar tarnautojui (15)	45.5 %
Politikui (4)	12.1 %

10. Kokiomis aplinkybėmis nutarėte neoficialiai atsilyginti? (jei tokio atvejo nebuvo - klausimą praleiskite)	
Atsakė: 31	
Savo iniciatyva (3)	9.7 %
Gavote netiesioginę užuominą (18)	58.1 %
Buvote tiesiai paprašyti (6)	19.4 %
Girdėjote iš kitų, jog reikia (15)	48.4 %

11. Ar neoficialus mokėjimas padėjo išspręsti problemą?	
Atsakė: 34	
Visiškai išsprendė (16)	47.1 %
Iš dalies išsprendė (16)	47.1 %
Visiškai nepadėjo (2)	5.9 %

12. Ar ateityje neoficialiai mokėtumėte?	
Atsakė: 52	
Tikrai mokėčiau (2)	3.8 %
Tikrai nemokėčiau (12)	23.1 %
Sunku pasakyti (38)	73.1 %

13. Jūsų nuomone, kuriuose savivaldybės padaliniuose labiausiai paplitęs neoficialus atsiskaitymas?	
Atsakė: 53	
Architektūros ir teritorijų planavimo skyriuje (26)	49.1 %
Bendrajame skyriuje (2)	3.8 %
Buhalterinės apskaitos skyriuje (2)	3.8 %
Centralizuotame vidaus audito skyriuje (2)	3.8 %
Civilinės metrikacijos skyriuje (0)	0 %
Finansų skyriuje (2)	3.8 %
Kultūros ir švietimo skyriuje (5)	9.4 %
Socialinės paramos skyriuje (7)	13.2 %
Statybos ir vietinio ūkio skyriuje (19)	35.8 %
Strateginio planavimo ir investicijų skyriuje (7)	13.2 %
Teisės skyriuje (1)	1.9 %
Turto skyriuje (8)	15.1 %
Vaiko teisių apsaugos skyriuje (1)	1.9 %
Viešųjų pirkimų skyriuje (16)	30.2 %
Viešųjų ryšių ir informatikos skyriuje (0)	0 %
Žemės ūkio skyriuje (9)	17 %
Seniūnijose (24)	45.3 %
Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje (2)	3.8 %
Savivaldybės taryboje (8)	15.1 %

14. Jūsų nuomone, kuriose savivaldybės įstaigose ir įmonėse labiausiai paplitęs neoficialus atsiskaitymas?	
Atsakė: 56	
Alantos senelių namuose (6)	10.7 %
Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namuose (0)	0 %
Kijėlių ugdymo centre (0)	0 %
Socialinės paramos centre (4)	7.1 %
Kultūros centre (2)	3.6 %
Muziejuje (2)	3.6 %
Viešojoje bibliotekoje (1)	1.8 %
Turizmo ir verslo informacijos centre (0)	0 %
Menų mokykloje (3)	5.4 %
Kūno kultūros ir sporto centre (11)	19.6 %
Mokyklose (13)	23.2 %
Vaikų darželiuose (18)	32.1 %
Giedraičių ambulatorijoje (9)	16.1 %
Greitosios medicinos pagalbos centre (2)	3.6 %
Ligoninėje (36)	64.3 %
Pirminės sveikatos priežiūros centre (29)	51.8 %
Sugintų BPG kabinete (5)	8.9 %
UAB Molėtų autobusų parke (5)	8.9 %
UAB "Molėtų šiluma" (7)	12.5 %
UAB "Molėtų švara" (15)	26.8 %
UAB "Molėtų vanduo" (4)	7.1 %
Ugniagesių tarnyboje (2)	3.6 %

Apibendrinimas

Vertindami korupcijos apraiškų sistemiškumą valstybiniame, savivaldos ir privačiame sektoriuose, 21,3 % respondentų mano, jog korupcija įsigalėjusi visame viešajame sektoriuje, 14,8% - visame privačiame versle. Pavienių atvejų apraiškas Savivaldybėje ir jos padaliniuose nurodo 63,9% (2014 m. – 60,5%), valstybinėse įstaigose – 45,9 % (2014 m. – 46,5 %). 8,2% atsakė, jog korupcijos Molėtų rajone nėra, 19,71% mano, jog pavienių atvejų pasitaiko ir privačiose įmonėse (nežymiai didėja, 2014 m. – 16,3%).

Pagal paplitimą ir kiekį didelė dalis respondentų mano, jog korupcija aptinkama visose viešojo administravimo ir su viešomis paslaugomis susijusiose srityse, o daugiausiai jos apraiškų medicinos įstaigose 51,6% (2014 m. - 73,3 %, rodiklis mažėja), Savivaldybės administracijoje ir jos padaliniuose 48,4% (mažėja, 2014 - 63,4%) ir žemėtvarkos įstaigose 48,4% (mažėja, 2014 - 61%). Pagrindinės priežastys – per daug biurokratizuotos viešosios paslaugos (56,7%), netobuli teisės aktai (36,7 %), taip pat svarbiomis priežastimis laikomos per didelės pareigūnų ir valstybės tarnautojų galios (31,7%), ir visuomenės aktyvumo stoka (30%). Respondentų manymu, didžiausia atsakomybė dėl korupcijos paplitimo tenka pareigūnams ir valstybės tarnautojams (50%), visiems rajono gyventojams 37,1%, biudžetinių įstaigų darbuotojams (33,9%), politikams (29%), teisėsaugos institucijoms (21%).

Apklausos dalyviai nurodė, jog pagrindinę informaciją apie galimybę veikti prieš korumpuotus asmenis, gauna iš savivaldybės interneto svetainės (31,7 %), radijo ir televizijos (30 %), spaudos (26,7 %) o 31,7% nežino, kur ir kam galėtų pranešti apie korupciją. Gyventojų nusiteikimas priešintis korupcijai nėra kategoriškas, bet šiek tiek didėja - praneštų apie korupcijos atvejį 25,4 % (2014 m. - 20 %), daugėja abejojančių - 55,6% prieš tai pasvarstytų „ko gero praneščiau“ (2014 m. - 45 %), mažėja ir korupciją toleruojančių ar abejingų – 22,2 % (2014 m. - 40%). 33,3 % liudytų teisme, 46,7% dėl to neapsisprendę, o 20 % pasisakė, jog teisme neliudytų. (pastarieji 3 rodikliai nuo 2014 m. beveik nesiskiria).

Ženkliai mažėja respondentų, teigiančių, jog teko neoficialiai atsilyginti valstybės tarnautojui 47,6% (2014 m - 58,3 %), 11,5% - pareigūnui (2014 m. - 36,1 %), Didėja dalis teigiančių, jog neoficialiai niekam nemokėję 49,2% (2014 m. - 27,8%).

58,1% davusių kyšį nurodė, jog gavo netiesioginę užuominą (2014 - 55,2%), 48,4% buvo girdėję iš kitų, jog atsilyginti reikia (2014 - 58,6%), 19,4% nurodo buvo tiesiai paprašyti (2014 m. - 24,1 %), daugėja veikusių savo iniciatyva 9,7% (2014 m. - 3,4 %). Dauguma atvejų neoficialus

atsilyginimas padėjo visiškai arba iš dalies išspręsti problemas (47,1%), 5,9 % nurodė, jog tai buvo visiškai neveiksminga. 3,8% respondentų pasiryžę ir toliau neoficialiai atsilyginti (2014 m. - 13,2 %).

Apklausos dalyviai mano, jog iš Savivaldybės padalinių didžiausia korupcijos apraiškų grėsmė yra tuose, kurie susiję su leidimų išdavimu statyboms, jų priežiūra, tiesiogine investicine veikla: Architektūros ir teritorijų planavimo 49,1% (mažėja, 2014 m. - 65 %), Statybos ir vietinio ūkio 35,8% (didėja, 2014 m. - 20 %), Viešųjų pirkimų 30,2% (didėja, 2014 m. - 22,5%). Taip pat didelė dalis nurodo seniūnijas 45,3% (didėja, 2014 m. - 32,5 %).

Iš savivaldybės įstaigų ir įmonių, respondentų nuomone, didžiausia korupcijos apraiškų galimybė, nors ir mažėja, išlieka sveikatos priežiūros įstaigose: ligoninei tenka 64,3% (mažėja, 2014 m. - 85,3%, Pirminės sveikatos priežiūros centrui – 51,8% (mažėja, 2014 m. - 70,6%). Ženklus sumažėjimas Greitosios medicinos pagalbos centre – 3,6% (2014 m. - 23,5%). 16,1% nurodo Giedraičių ambulatoriją.

Ženkli dalis respondentų paminėjo UAB „Molėtų švara“ (26,8%), vaikų darželius (32,1%), mokyklas (23,2 %), Kūno kultūros ir sporto centrą (19,6%), taip pat UAB „Molėtų šiluma (12,5%)“, Alantos senelių namus (10,7%).

Apklausoje dalyvavo 70 respondentų, tai yra 3,7 proc. rajono gyventojų.

Kadangi 49,2% respondentų nurodė patys nesusidūrę su korupcijos apraiškomis, apklausos rezultatai gali būti vertinami, kaip bendrosios gyventojų nuomonės tendencijos, veikiamos įvairių informacijos šaltinių, nebūtinai asmeninės patirties. Dažniausiai pasikartojantys atsakymai verti atidesnio Korupcijos prevencijos komisijos dėmesio rengiant tolesnės veiklos programas ir priemones.

Viešųjų ryšių ir informatikos skyrius